

մորթով ծածկուած է. և ձեռաց հաւասար շօշափական զգայուն գործարան մը կը կազմէ: Գառաւայան կամ Գումանայի ունեացող կապիկը երբ հրացանով կը սպաննուի՝ պոչէն կախուած կը մնայ ճիւղէ մը: Բնախօսներն այնպէս զարմացած են Աղելին կամ Սարդակապիկն պոչին այս յատկութեանը վրայ, որ զայն փղի պատիճին կը նմանցնեն. հաւաստե՛ր են որ այս կապիկները պոչով ձուկ կ'որսան: »

Որոստոյ ըստած կապիկին վրայ աւելի զարմանալի գործածութիւն մը կը տեսնուի պոչի: Այս կենդանւոյն ձագերը մօրերնուն կոնակը կ'ելլեն, անոր պոչին հետ կը հիւսեն իրենց պոչը, և այսպէս ապահով կերպով վրան կը հեծնին երբ անիկայ թշնամեաց ձեռքէն կը փախչի:

Բայց քան զամեն գործարան որով կը գերազանցէ մարդս, ձայնի գործարանն անօրինակ է. բովանդակ արարածոց մէջ միայն ինքը կարողութիւն ունի անհուն յօգաւոր ձայներ արտաբերելու, և անոնցմով իր մտածմունքն ու զգացմունքը բացատրելու: Այս կարողութեամբ կրնայ կենակցիլ իր նմաններուն հետ, փոխարինել անոնց ազնուութեան ու սիրոյ բացատրութեանցը և տալ ու առնուլ կրթութիւն և գիտութիւն: Ո՛րչափ ալ մեծ ըլլայ այս կարողութիւնս, անհամեմատ կերպով կ'ընդարձակի գրութեան կամ տպագրութեան նշանագրերով յօգաւոր ձայները բացատրելու հնարքով. այս հրնարքս յօգաւոր ձայնը տեսանելի կ'ընէ և կը մշտնջենաւորէ: Ձայնով արտասանուած կամ ըստած ճառ մը, որչափ ալ զօրաւոր ըլլայ խօսողին ճարտասանութիւնը և որչափ ալ խոր ըլլայ ունկրնդրաց մտադրութիւնը, ինչպէս կը պատահի հասարակօրէն, կրնայ շուտ մը յիշողութենէն ցնդիլ. բայց գրուած կամ տպուած ձայնը մշտամնայուն է, և կրնայ ընթերցողը կրկին կարդալ և ինչուան իւրացնել զայն:

Տպագրեալ գիրք մը կրնայ ձեռքէ ձեռք անցնիլ, նորէն նոր դարէ դար տը-

պագրուիլ, որով ապագայք կարող կ'ըլլան լսել և կատարել հին իմաստուններուն և առաքինիներուն գեղեցիկ խորհուրդներն ու խրատները:

Կը շարունակուի:

Անցեալ տարի (1863) Տաւօթ մեռա՛ծ երկարակեացք.

100	տարուան	13	հոգի.
101	»	5.	
102	»	9.	
103	»	6.	
104	»	6.	
105	»	6.	
106	»	3.	
107	»	2.	
108	»	1.	
109	»	1.	
110	»	1.	
111	»	2.	
113	»	2.	
115	»	1.	
118	»	1	(Ամերիկացի).
120	»	1	(Ճէզայիւրցի կին մը).

104 տարուան մեռնողներէն երկուքն ազգային են, տարեկիցք և անուանակիցք. մէկն է Գէորգ վարդապետ աւագ երէց եկեղեցւոյն Ակնայ. մէկալն՝ մեր Ս. Ղազարու վանքէն Եղ. Գէորգ Սևաքեան Կուտինացի: